

Léta 1945-1948 v Československu bývají současnou historiografií klasifikována jako přechodné období mezi dvěma totalitami, nacistickou a komunistickou. Zatímco nacistický režim byl od počátku českou veřejností vnímán jako cizorodý německý prvek, poválečný nástup Komunistické strany Československa (KSČ) vycházel nejen z impulsů zahraničně politické situace, ale byl též podporován velkou částí české společnosti. Do KSČ vstoupilo ještě před únorem 1948 přibližně 1 300 000 členů. V parlamentních volbách v roce 1946 získala KSČ v českých zemích politický mandát od 40 % voličů. „Lehkost“ s jakou KSČ dokázala nastolit v Československu v únoru 1948 svůj totalitní režim, hluboce kontrastovala s průběhem vniku komunistických diktatur v okolních státech sovětské sféry vlivu. Československý komunismus totiž nebyl zdaleka jen sovětským importem, ale naopak navazoval na četné kulturní a politické tradice předválečné éry (levicoví intelektuálové, rusofilství, početná členská základna KSČ).¹

Právě s ohledem na tyto skutečnosti nelze mocenský vzestup KSČ v letech 1945-1948 popisovat pouze pohledem „shora“, očima zákulisní politiky stranických špiček. KSČ nebyla, a jako „masová“ strana ani být nemohla, homogenním celkem. Existovaly velké rozdíly mezi jednotlivými organizačními úrovněmi KSČ od řadových členů, přes funkcionáře místního a krajského formátu, až po samotné vedení strany. Je proto třeba brát zřetel jak na osobní zájmy vedoucích funkcionářů na jedné straně, tak také na dobovou mentalitu členské základny na straně druhé.

Tato práce analyzuje dostupné informace o vývoji KSČ ve sledovaném období na příkladu krajské organizace KSČ v Plzni. Popisuje proto události očima lidí, kteří nestáli na samotném vrcholu pyramidy moci. Představovali spíše krajský stupeň žebříčku politických činitelů, který v sobě zahrnoval jak „obyčejné“ politicky angažované osoby, tak také profesionální politiky regionálního a nadregionálního rozhledu.